U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Pavla Molka a JUDr. Barbary Pořízkové v právní věci žalobce: **G. G.,** zast. Mgr. Matějem Šedivým, advokátem se sídlem Václavské náměstí 831/21, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 23. 10. 2017, č. j. OAM-818/ZA-ZA11-HA08-2017, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 11. 7. 2018, č. j. 1 Az 94/2017 - 35,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

III. Ustanovenému zástupci žalobce **se přiznává** odměna a náhrada hotových výdajů ve výši 3 400 Kč. Tato částka bude vyplacena Mgr. Matějovi Šedivému, advokátu se sídlem Václavské náměstí 831/21, Praha 1, z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Žalovaný rozhodnutím ze dne 23. 10. 2017, č. j. OAM-818/ZA-ZA11-HA08-2017, zamítl žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 2 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu"). Žalovaný poukázal na to, že žalobce je státním příslušníkem Mongolska, jež je ve smyslu § 2 vyhlášky č. 328/2015 Sb., kterou se provádí zákon o azylu a zákon o dočasné ochraně cizinců, považováno za bezpečnou zemi původu ve smyslu § 2 odst. 1 písm. k) zákona o azylu. Žalobce neprokázal, že v jeho případě uvedený stát za bezpečnou zemi považovat nelze. Žalobce uvedl, že se v letech 2015 - 2016 stal prostředníkem mezi obchodní společností a svým kamarádem při jedné obchodní transakci, při které měl svému kamarádovi předat 20 000 000 USD. Ten je však podle jeho tvrzení následně zpronevěřil, zboží nedodal, a žalobce se proto v případě návratu do země původu obává případného trestního stíhání za podvod. Jeho námitky však žalovaný označil za azylově nerelevantní a dovodil, že s ohledem na to, že žalobce při pohovoru uvedl, že při předání peněz byla přítomna i osoba vystupující za obchodní společnost, která může předání dosvědčit, nehrozí mu v zemi původu bezprostřední nebezpečí trestního stíhání.

[2] Proti rozhodnutí žalovaného se žalobce bránil žalobou, kterou Městský soud v Praze (dále jen „městský soud“) zamítl, neboť stejně jako žalovaný dospěl k závěru, že žalobce nijak nedoložil, že by mu mělo v zemi původu hrozit nebezpečí.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[3] Včas podanou kasační stížností se žalobce (dále jen „stěžovatel“) domáhá zrušení výše uvedeného rozsudku městského soudu z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

[4] Stěžovatel uvádí obdobnou argumentaci jako v podané žalobě, dle které se měly žalovaný i městský soud více zabývat situací v zemi původu, jež by mohla zakládat opodstatněnost jeho žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Jak uvedl již dříve, obává se možné perzekuce v případě návratu do domovského státu, neboť by mohl být stíhán pro trestný čin podvodu, kterého se však nedopustil. Stěžovatel má obavy ze stavu vězeňství v zemi původu i z korupce, která tam panuje, přičemž o vymáhání práva v Mongolsku žalovaný nic nezjišťoval. Závěrem poukázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 10. 2005, č. j. 2 Azs 423/2004 - 81, podle kterého je smyslem institutu azylu chránit všechny, kteří jsou v zemi původu ohrožováni za uplatňování politických práv.

[5] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti označil stěžovatelovy námitky za nedůvodné a odkázal na obsah správního spisu, přičemž se ztotožnil s rozsudkem městského soudu. Zdůraznil, že se stěžovatel ochrany začal dovolávat až poté, co mu po odebrání pobytového oprávnění hrozilo reálné riziko vycestování do Mongolska, přičemž nijak neprokázal, že by tato země původu nebyla zemí bezpečnou. Podle jeho názoru stěžovatelova tvrzení stojí na hypotetické tezi týkající se náhledu mongolských státních orgánů na jeho jednání, postrádající logický základ v jím tvrzených souvislostech. Odkaz na judikaturu Nejvyššího správního soudu žalovaný hodnotí jako nepřiléhavý, a navrhl proto odmítnutí kasační stížnosti pro nepřijatelnost, případně zamítnutí pro nedůvodnost.

III. Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[6] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[7] Protože se jedná o kasační stížnost podanou ve věci udělení mezinárodní ochrany, soud se zabýval v souladu s § 104a s. ř. s. nejprve tím, zda podaná kasační stížnost svým významem přesahuje vlastní zájmy stěžovatele, a zda je tedy ve smyslu citovaného ustanovení přijatelná. Institut nepřijatelnosti a jeho dopady do soudního řízení správního Nejvyšší správní soud podrobně vyložil v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publ. pod č. 933/2006 Sb. NSS, v němž interpretoval neurčitý právní pojem *„přesah vlastních zájmů stěžovatele“*. O přijatelnou kasační stížnost se dle výše citovaného rozhodnutí může jednat v následujících typových případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec nebo nebyly plně vyřešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; (3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu

učinit judikaturní odklon; (4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[8] Soud neshledal, že by v nyní projednávané věci byl dán některý z důvodů pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání, neboť kasační stížnost podstatně nepřesahuje svým významem vlastní zájmy stěžovatele. Posuzovaná věc se netýká právních otázek, které by dosud nebyly řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu, ani těch, které jsou judikaturou řešeny rozdílně. Nebyl také shledán důvod pro přistoupení k judikaturnímu odklonu. Nejvyšší správní soud neshledal ani zásadní pochybení městského soudu, ať už v podobě nerespektování ustálené a jasné soudní judikatury, či ve formě hrubého pochybení při výkladu hmotného nebo procesního práva.

[9] Nejvyšší správní soud shodně s městským soudem poukazuje na to, že charakteristickým znakem řízení o mezinárodní ochraně v případě bezpečných zemí původu oproti jiným obdobným azylovým řízením je zdůraznění důkazního břemene ve vztahu k žadatelům. Jelikož se dodržování mezinárodních závazků a neporušování práv vlastních občanů u bezpečných zemí presumuje, leží hlavní odpovědnost za prokázání opaku právě na žadatelích. K obdobnému závěru dospěl NSS např. ve svém rozsudku ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008 - 70, publ. pod č. 1749/2009 Sb. NSS, v němž uvedl: *„Institut bezpečné země původu zakotvený v § 2 odst. 1 písm. a) zákona o azylu [pozn. soudu – dnes písm. k)] a v čl. 29 a 30 procedurální směrnice totiž stanoví presumpci nedůvodností žádostí osob přicházejících z dané země – srov. § 16 odst. 1 písm. d) zákona o azylu (...)* [pozn. soudu – dnes § 16 odst. 2]. *Jinými slovy, žadatel o mezinárodní ochranu přicházející z bezpečné země původu musí prokázat, že v jeho konkrétním případě tento stát za bezpečnou zemi původu považovat nelze, což v důsledku znamená, že musí prokázat, že mu hrozí větší riziko pronásledování nebo vážné újmy než ostatním osobám v obdobném postavení. Jak bylo uvedeno výše, obdobné podmínky nejsou u standardních žádostí o mezinárodní ochranu (minimálně, pokud jde o zkoumání podmínek pro udělení azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu) vyžadovány, a tudíž označení určité země za bezpečnou zemi původu v podstatě zvyšuje důkazní břemeno na straně žadatelů o mezinárodní ochranu.“*

[10] Jako zjevně nedůvodná podle § 16 odst. 1 nebo 2 zákona o azylu může být podle závěrů rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu vyjádřených v usnesení ze dne 25. 1. 2011, č. j. 5 Azs 6/2010 - 107, publ. pod č. pod č. 2289/2011 Sb. NSS, zamítnuta pouze taková žádost o udělení mezinárodní ochrany, která je zjevně nedůvodná z hlediska všech forem mezinárodní ochrany, tj. z hlediska § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona o azylu. Žalovaný postupoval v souladu s výše uvedeným postupem, zabýval se stěžovatelovými námitkami i situací v zemi původu a dospěl k závěru o jejich nedůvodnosti.

[11] Nejvyšší správní soud dospěl ke stejnému závěru jako žalovaný, tedy, že stěžovatel neprokázal, že Mongolsko nelze považovat ve vztahu k němu za bezpečnou zemi. Stěžovatelova obava z hrozícího trestního stíhání zůstává v rovině tvrzení. Stěžovatel ani při pohovoru neuvedl žádné konkrétní indicie, ze kterých by usuzoval na to, že mu hrozí trestní stíhání. S ohledem na tento podstatný rozdíl proto nelze v projednávané věci aplikovat závěry vyplývající z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 8. 2018, č. j. 1 Azs 137/2018 - 50, ve kterém bylo trestní stíhání stěžovatele postaveno najisto a bylo

zřejmé, že mu po návratu do Mongolska hrozí újma z důvodu zacházení ve vězení. Tím ovšem Nejvyšší správní soud nijak nepopírá závěry citovaného rozsudku o nedostatcích v zemi stěžovatelova původu, a to zejména co se týká poměrů ve věznicích, korupce v justici apod. V případě stěžovatele však neshledal, že by mu nebezpečí obdobného jednání reálně hrozilo, neboť neuvedl, že by proti němu již bylo zahájeno trestní stíhání.

[12] Ani rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 10. 2005, č. j. 2 Azs 423/2004 - 81, který cituje stěžovatel v kasační stížnosti, není přiléhavý, neboť se zabýval politicky aktivním žadatelem, jemuž by v případě návratu do země původu hrozila újma za uplatňování politických práv. V projednávané věci však z ničeho nevyplývá, že stěžovatel byl nějak politicky aktivní.

[13] Ustálená a jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu tedy poskytuje dostatečnou odpověď na námitky uvedené v kasační stížnosti a soud neshledal žádné další důvody pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání. Proto kasační stížnost odmítl jako nepřijatelnou podle § 104a odst. 1 s. ř. s.

IV. Náklady řízení

[14] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 3, větu první, s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s., dle kterého nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, bylo-li řízení zastaveno nebo žaloba odmítnuta.

[15] Usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 9. 2018, č. j. 7 Azs 303/2018 - 19, byl stěžovateli ustanoven zástupce z řad advokátů. Ustanovený zástupce v řízení učinil jeden úkon právní služby (podání kasační stížnosti), a jeho odměna tedy činí 3 100 Kč [§ 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif)]. Dále uvedenému zástupci náleží náhrada hotových výdajů ve výši 300 Kč (§ 13 odst. 3 advokátního tarifu). Zástupce stěžovatele není plátcem daně z přidané hodnoty. Částka ve výši 3 400 Kč bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 15. listopadu 2018

JUDr. Radan Malík
předseda senátu